

Рік заснування: 2011

Засновники: Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради.

Робочі мови: українська, російська, англійська.

Галузь науки: педагогічні науки.

Тематика:

- 13.00.01 - загальна педагогіка та історія педагогіки
- 13.00.02 - теорія та методика навчання
- 13.00.04 - теорія та методика професійної освіти
- 13.00.05 - соціальна педагогіка
- 13.00.06 - теорія та методика управління освітою
- 13.00.07 - теорія та методика виховання
- 13.00.08 - дошкільна педагогіка
- 13.00.09 - теорія навчання
- 19.00.07 - педагогічна та вікова психологія
- 09.00.10 - філософія освіти

Голова колегії, головний редактор:

Гура Тетяна Євгенівна, д.психол.н., професор.

Заступник головного редактора, відповідальний за випуск:

Лісіцин Віталій Вікторович, к.філос.н., доцент.

Члени редакційної колегії:

Гура Олександр Іванович, д.п.н., професор,
Мурзалінова Алла Жакимівна, д.п.н., професор,
Подмазін Сергій Іванович, д.філос.н., доцент,
Варецька Олена Володимирівна, д.п.н., доцент,
Шацька Наталія Михайлівна, к.п.н., доцент.

Контактна інформація: zoippo.zp.ua@gmail.com
69035 м.Запоріжжя, вул Незалежної України, 57-А
тел. (061)222-25-84

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Київ www.nbuv.gov.ua

Рекомендовано до друку вченою радою КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЗОР (Протокол № 4 від 20.05.2021 року.)

Відповідальність за зміст публікації та дотримання авторських прав несе автор.

Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції
«НЕПЕРЕРВНА ОСВІТА НОВОГО СТОРІЧЧЯ: ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ»
(13-15 травня 2021 року, м. Запоріжжя)

(Частина друга)

ЗМІСТ

Тематичний напрям:

**ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІВ У СИСТЕМІ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ДО
ВПРОВАДЖЕННЯ ІГРОВИХ ТА ДІЯЛЬНІСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ:
НОВІТНІ РІШЕННЯ**

1. **Болдирєва Г. В.**, КЗВО «Одеської академії неперервної освіти Одеської обласної ради» (Україна, м. Одеса). *Ефективна комунікація як чинник професіоналізму педагога.*
2. **Воронова С. В.**, КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» (Україна, м. Одеса). *Внутрішня система забезпечення якості освіти в ззсо: виклики та перспективні напрями їх подолання.*
3. **Комінарєць Т. В.**, КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» (Україна, м. Херсон). *Формування читацької компетентності учня початкової школи як складової ключових компетентностей XXI століття.*
4. **Майдебура Н. Б.**, Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів (Україна, м. Мелітополь). *Колективна діяльність на уроках образотворчого мистецтва.*
5. **Нечаєнко О. Г.**, Енергодарський навчально-виховний комплекс №1 (Україна, Запорізька обл., м. Енергодар). *Створення передумов для досягнення успіху в конструкторській діяльності учнем.*
6. **Огібалова О. Ю.** Запорізька загальноосвітня школа І – ІІІ ступенів № 95 Запорізької міської ради Запорізької області (Україна, м. Запоріжжя). *Проблемні аспекти підвищення кваліфікації педагогів закладу загальної середньої освіти в умовах реформування освітньої галузі.*
7. **Удовенко Т. В.**, Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка (Україна, м. Полтава). *Лепбук у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи.*
8. **Хозраткулова І. А.**, Миколаївський інститут післядипломної педагогічної освіти (Україна, м. Миколаїв). *Роль арттерапевтичних технік у процесі адаптації педагогів до змін в умовах Нової української школи.*
9. **Холод М. В.**, Опорний заклад загальної середньої освіти Розумівська школа Долинської сільської ради Запорізького району Запорізької області (Україна, с. Розумівка). *Розвиток професійної компетентності вчителів щодо впровадження ігрових та діяльнісних методів навчання в освітній процес нової української школи.*
10. **Частухіна С. Д.**, Енергодарський центр туризму, краєзнавства та спорту (Україна, Запорізька область, м. Енергодар). *Впровадження ігрових технологій навчання в умовах закладів позашкільної освіти.*

11. **Shapovalenko O.**, Poznankyi Educational ‘Complex General Secondary Education Institution — Preschool Institution’ of Zelenohirsk village council (Ukraine, Odesa region). *Motivation and online education.*

Тематичний напрям:

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ
СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН В УМОВАХ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ**

1. **Александров В. М., Александрова О. Ф.**, Запорізький національний університет (Україна, м. Запоріжжя). *Інтегроване навчання як засіб формування професійної компетенції вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін.*
2. **Бектурганова В.В.**, Запорізька гімназія № 11 Запорізької міської ради Запорізької області (Україна, м. Запоріжжя). *Формування професійної компетентності педагогів суспільно-гуманітарних дисциплін в умовах неперервної освіти.*
3. **Винарчук Т. В.**, Запорізький національний університет (Україна, м. Запоріжжя). *Історична освіта: пошук балансу між класикою та викликами цифрового світу.*
4. **Горошкіна О. М.**, Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України (Україна, м. Київ). *Принципи побудови модельної програми з української мови для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти*
5. **Дячок С. О.**, Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України (Україна, м. Київ). *Роль учителя у формуванні читацької компетентності школярів в умовах дистанційного навчання.*
6. **Ключкович Т. .**, ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (Україна, м. Ужгород). *Особливості розвитку неперервної педагогічної освіти у Словачкій Республіці.*
7. **Корицька Г. Р., Корицький В. Г.**, КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЗОР (Україна, м. Запоріжжя). *Педагогічні технології в умовах розвитку цифрового освітнього середовища.*
8. **Косенко І. О.**, Запорізька гімназія № 45 Запорізької міської ради Запорізької області (Україна, м. Запоріжжя). *Формування професійної компетентності педагогів суспільно-гуманітарних дисциплін.*
9. **Красникова Г. С.**, Бердянський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів № 1 Бердянської міської ради Запорізької області (Україна, м. Бердянськ). *Проблемне навчання як інструмент формування критичного мислення на уроках історії.*
10. **Кучерук О. А.**, Житомирський державний університет імені Івана Франка (Україна, м. Житомир), **Сергієнко Б. Б.**, Краївщинський НВК «Загальноосвітній навчальний заклад I-III ступенів — дошкільний навчальний заклад» Житомирської області (Україна, с.Краївщина), **Шурхно Н. Ф.**, Дяківська гімназія Берездівської сільської ради Славутського району Хмельницької області (Україна, с. Дяків). *Проектна діяльність як компонент лінгвометодичної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури.*
11. **Лісіцин В. В.**, КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЗОР (Україна, м. Запоріжжя), **Король Д. В.**, КЗ «Веселівська районна різнопрофільна гімназія» (Україна, смт. Веселе). *Професійні компетентності вчителя: нормативно-правовий аспект.*
12. **Лук'янчук Е. А.**, КЗ «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» ЗОР (Україна, м. Запоріжжя). *Зовнішнє незалежне оцінювання 2021 року: зміни, нововведення, виклики.*
13. **Марутян Р. Р.**, Національна академія державного управління при Президентіві України (Україна, м. Київ). *Цифрові компетентності освітян в умовах формування інформаційного суспільства.*

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У СЛОВАЦЬКІЙ РЕСПУБЛІЦІ

Ключкович Т.В.

Україна, м. Ужгород, ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

В умовах глобалізованого інформаційного суспільства неперервна освіта є одним із ключових чинників забезпечення професійної та соціальної активності індивіда, а також конкурентоспроможності та демократичного розвитку держави. Забезпечення навчання впродовж життя є стратегічним напрямом розвитку в рамках Європейського простору вищої освіти, членами якого є Словаччина та Україна. Досвід європейських країн, зокрема Словаччини, є важливим для України, з огляду на ті стратегічні освітні цілі, які вона ставить, обравши західний вектор суспільної трансформації.

З огляду на важливість неперервної освіти для суспільного розвитку, Словаччина докладє чимало зусиль для формування багаторівневої системи неперервної освіти, її інституційного забезпечення та практичної доступності для людини впродовж усього її життя. Особливо актуальною для Словаччини є проблема модернізації неперервної педагогічної освіти. М. Сіротова наголошує на важливості неперервної освіти в задоволенні потреб словацької вищої школи, адже в сучасних умовах об’єкт і середовище педагогічної діяльності постійно змінюються, тому завданням викладача університету є розуміння динаміки розвитку та відповідне реагування на неї через гнучкість у навчанні [4, с. 147].

В Словаччині прагматично підходять до розуміння навчання впродовж життя як інструменту освітньої політики держави та політики зайнятості населення, що долучає індивіда до активного розвитку на всіх етапах його життя [5, с. 37]. Цей процес реалізується в трьох підсистемах освіти та виховання: по-перше, в підсистемі формальної інституційної освіти – в освітніх

зкладах відповідних рівнів, за відповідними спеціальностями і програмами; по-друге, в субсистемі поза відповідними навчальними закладами; по-третє, в субсистемі неформальної, неінституційної освітньо-виховної активності (групи інтересів, соціальне оточення).

Неперервна освіта в Словаччині має відповідне нормативно-правове забезпечення. У 2009 р. прийнято Закон «Про навчання впродовж життя» [7], в якому визначено зміст, форми та організацію неперервної освіти. Зокрема в Законі зазначено, що навчання впродовж життя – це вся діяльність протягом життя з метою вдосконалення знань, умінь і навичок; а також підкреслюється, що неперервна освіта – це основний принцип виховання та навчання, що застосовується в освітній системі Словацької Республіки [7, с. 4402]. В Законі «Про педагогічних працівників» 2009 р. визначено види неперервної освіти (адаптаційна, актуалізаційна, інноваційна, спеціалізована, кваліфікаційна, функціональна) та коло суб’єктів, що можуть її здійснювати: ВНЗ; профільні освітні організації, що створені міністерством чи центральними органами; школи та шкільні установи в рамках спеціального регулювання; церкви та релігійні організації [6]. Концептуальні засади неперервної освіти та плани її реалізації були визначені в «Концепції навчання впродовж життя у Словацькій Республіці» (2004 р.), а також стратегіях розвитку неперервної освіти (2007, 2011 рр.).

Для забезпечення неперервного навчання в Словаччині діють інституції, акредитовані відповідні програми, реалізуються строкові європейські та національні проєкти. Подальша освіта здійснюється за короткостроковою або довгостроковою організаційною формою навчання. Збір, обробку та публікацію даних про заклади, що надають послуги у сфері неперервного навчання, здійснює Центр науково-технічної інформації Словацької Республіки (CVTI).

Важливе місце в системі неперервної освіти Словаччини займає Національний інститут навчання впродовж життя (Národný ústav celoživotného

vzdelávania). Головні завдання цієї інституції – сприяння реалізації міжнародних програм Ради Європи в сфері післядипломної освіти в Словаччині, імплементація національної «Стратегії навчання впродовж життя», трансфер освітніх інновацій в освітню політику держави. З-поміж важливих міжнародних проєктів, які реалізував NUCZV у освітній сфері, можна навести: «Визнання результатів неформальної та інформальної освіти» (VNFIL, 2015-2018 рр.), «Визнання формальної, неформальної та інформальної освіти: прикладні дослідження адміністративного персоналу» (EUPA NEXT, 2015-2018 рр.), «Європейська програма освіти дорослих» (2015-2017 рр.), «Інструмент для розробки, реалізації та моніторингу стратегій освіти для дорослих» (DIMA, 2015-2017 рр.) та ін. [2].

Програми неперервної освіти пропонуються також у навчальних закладах (на педагогічних факультетах), регіональних методично-педагогічних центрах, деякі програми надаються за дистанційною формою навчання. У мотиваційному плані важливим є те, що створено механізм доплати педагогічним працівникам за отримані в процесі навчання кредити.

Словаччина долучилася до програм ЄС у сфері освіти, науки та фахової підготовки, що передбачають мобільність словацьких студентів, випускників вишів і викладачів у рамках міжнародного освітнього простору, партнерську участь ВНЗ у спільних проєктах, презентацію їх результатів на міжнародному рівні, обмін навчальними програмами та ін.

З січня 2007 р. Словаччина була долучена до освітнього проєкту ЄС «Програма навчання впродовж життя» (ПНВЖ) з реалізацією у 2007–2013 рр. У рамках ПНВЖ було реалізовано її структурні підпрограми Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig, Jean Monnet та ін. Відповідальним за безпосередню реалізацію програми було Національне агентство ПНВЖ. У рамках програм ПНВЖ у 2007–2013 рр. здійснено близько 60 тис. актів академічної мобільності, у яких взяло участь близько 20 тис. педагогічних

працівників і 18 тис. студентів. Для реалізації проєктів ПНВЖ Європейська комісія надала Словаччині понад 90 млн. євро за період 2007-2013 рр. [3, с. 30].

У рамках ПНВЖ було реалізовано також проєкти для вчителів (напр. «Подальша освіта педагогічних працівників»), основне завдання яких полягало у покращенні педагогічної компетентності, обміні досвідом, міжкультурній освіті. Приміром, впродовж 2007–2013 рр. для участі в освітніх проєктах до європейських країн (переважно до Великобританії, Німеччини, Туреччини) поїхало більш як восьмисот словацьких вчителів [3, с. 8].

За підтримки Соціального фонду ЄС словацький Методично-педагогічний центр (МПЦ) щорічно реалізує національні проєкти, спрямовані на професійний розвиток вчителів. Приміром, у 2010-2015 рр. МПЦ реалізовував національний проєкт «Професійний і кар’єрний ріст педагогічних працівників і персоналу», в рамках якого акредитовані освітні програми закінчили 121496 випускників. При чому в 2015 р. МПЦ одночасно завершував ще 5 великих національних проєктів педагогічного спрямування [1, с. 1].

Словацька модель неперервної освіти враховує як державні, загальноєвропейські вимоги щодо професійної компетентності педагогічних працівників відповідно до нормативно-правового регулювання, так і особисті інтереси та потреби вчителів у професійному вдосконаленні та додаткових знаннях. З інтеграцією Словаччини до європейського освітнього простору зросла пропозиція програм навчання впродовж життя для педагогів, тому очевидним наслідком реалізації проєктів навчання впродовж життя стало й поглиблення європейської інтегрованості та інтернаціоналізації словацької вищої педагогічної освіти. Динамічність і перспективність програм навчання впродовж життя полягає в тому, що вони орієнтуються на попит ринку праці, сприяють оптимізації професійно-кваліфікаційної структури педагогічних кадрів і підвищенню рівня їх конкурентоспроможності.

VII Міжнародна науково-практична конференція
“Неперервна освіта нового сторіччя: досягнення та перспективи”

<https://ele.zp.ua/conference2021/>

Література:

1. Kapucianová D. MPC ukončuje šesť národných projektov. *Pedagogické rozhľady: odborný-metodický časopis*. 2015/5. S. 1.
2. Národný ústav celoživotného vzdelávania. URL: <http://nuczv.sk/> (Last accessed: 01.05.2021).
3. Program celoživotného vzdelávania (2007 – 2013) (Stručný prehľad výsledkov). URL: <https://www.minedu.sk/program-celozivotneho-vzdelavania-2007-2013/>(Last accessed: 01.08.2019).
4. Sirotova M. Implementácia vysokoškolskej pedagogiky do systému celoživotného vzdelávania vysokoškolských učiteľov. *Aktuální otázky vysokoškolské přípravy pedagogických pracovníků*. Ústí nad Labem, 2009. S. 146–155.
5. Výchovo-vzdelávacia sústava. *Vzdelávací systém v Slovenskej Republike*. Bratislava, 2005. S. 3–38.
6. Zákon č. 317 z 24. júna 2009 o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. *Zbierka zákonov*. 2009. Č.113.
7. Zákon č. 568 z 1. decembra 2009 o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. *Zbierka zákonov*. 2009. Č.194.